

קופת גמל הביטחון

דוח הדירקטוריון

על מצבה של קופת הגמל

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר 2009

קופת גמל הביטחון

תוכן עניינים

4	פרק א' - מאפיינים כללים של קופת הגמל
6	פרק ב' - נתונים עיקריים בדוחות הכספיים, שינויים מהותיים ומדיניות ההשקעה
	פרק ג' - פרוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדוח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של הקופה תאור ההתפתחויות הפיננסיות
8	התפתחות הפעילות הכלכלית בישראל
	פרק ד' - מידע שבידי הדירקטוריון על מגמות ותופעות ידועות היום שעלולה להיות להן השלכה מהותית על מצב הקרן ותוצאות פעולותיה
24	
25	פרק ה' - חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם
30	פרק ו' - נושאים אחרים ונושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב
32	פרק ז' - שונות
33	פרק ח' – גילוי ל"בקרורות ונהלים"

קופת גמל הביטחון

דוח הדירקטוריון כולל מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת בקופה במועד הדוח וכולל הערכות של הקופה או כוונות שלה נכון למועד הדוח.

התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "הקופה מעריכה", "הקופה סבורה", "צפויה" וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

קופת גמל הביטחון

פרק א' מאפיינים כלליים של קופת הגמל

קופת גמל הביטחון

שם קופת הגמל:

קופת גמל לתגמולים לשכירים ולעצמאיים ואישית לפיצויים. החל מיום 1 ביולי 2007 בניהול איילון חברה לניהול קופות גמל בע"מ – חברה בת בבעלות מלאה של איילון חברה לביטוח בע"מ. עד אותו מועד בניהול בנק אוצר החייל בע"מ הקופה היא גוף פיננסי ומשקיע מוסדי שנועד לחיסכון לטווח ארוך. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מאגף שוק ההון באוצר בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת בהתאם.

תיאור כללי:

איילון חברה לניהול קופות גמל בע"מ

שם החברה המנהלת:

איילון חברה לניהול קופות גמל בע"מ

הגוף המחזיק בקופת הגמל:

בעלי המניות בחברה המנהלת:

שיעורי אחזקה	שמות בעלי המניות
100%	איילון חברה לביטוח בע"מ

איילון חברה לביטוח בע"מ

הגוף המחזיק בחברה המנהלת:

1 ביולי 2007

מועד ההתקשרות ביניהם:

ינואר 1972

מועד הקמת הקופה:

תגמולים ופיצויים אשור מס 1/258

סוג אישור מס ההכנסה שיש לקופה:

שכירים ועצמאיים

סוג העמיתים:

עד 1 ביולי 2007 – בנקאית. לאחר מכן חברה בת של חברת ביטוח

סוג הקופה:

שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית הקופה לקבל ומטרתן:

עד 7%

גמל עובד:

עד 7.5%

גמל מעביד:

8.33%

פיצויים מעביד:

לפי תקנות מס הכנסה

הפרשות עמיתים עצמאיים לתגמולים:

לקופה אין מסלולי השקעה

מסלולי השקעה:

קופת גמל הביטחון

ללא שינוי	שינוי תחוקתי:
ללא שינוי	שינוי מסמכי יסוד:
שכירים – 4,317	מספר חשבונות העמיתים:
עצמאיים – 21,563	
סה"כ – 25,880 עמיתים	
438,993 אלפי ₪	סך נכסים מנוהל:

קופת גמל הביטחון

פרק ב'

נתונים עיקריים בדוחות הכספיים, שינויים מהותיים ומדיניות ההשקעה

א. צבירת הקופה

1. פירוט התנועה בקופה

<u>2008</u>	<u>2009</u>	
<u>אלפי ש</u> <u>מדווחים</u>	<u>אלפי ש</u> <u>מדווחים</u>	
13,417	10,935	הפקדות
(46,864)	(31,769)	תשלומים לעמיתים
2,056	4,928	העברות לקופה
(29,022)	(23,089)	העברות מהקופה
<u>(60,413)</u>	<u>(38,995)</u>	צבירה נטו
=====	=====	

ניתוח התנועה בקופה

הקופה החלה לפעול בשנת 1972.

כתוצאה מהחלטות "ועדת בכר" והחקיקה שבעקבותיה (החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגוד עניינים בשוק ההון בישראל) נרכשה פעילות הקופה ע"י איילון חברת לניהול קופות גמל בע"מ (מקבוצת איילון חברה לביטוח) מאוצר החייל בע"מ פעולה שלווה בחילופי גברי של הדירקטוריון וועדותיו, לרבות ועדת ההשקעות.

זכויות העמיתים ליום 31.12.2009 הסתכמו לסך של 438,936 אלפי ש לעומת 382,345 אלפי ש בשנת 2008. גידול של 14.80% בהון צבור של נכסי הקופה הנובע מתשואה נומינלית ברוטו של 28.18% וכן צבירה שלילית של 38,995 אלפי ש (כולל העברות מהקופה ואל הקופה, נטו).

סך הפקדות העמיתים בשנת 2009 הסתכמו לסך של 10,935 אלפי ש והעברות זכויות אל הקופה הסתכמו לסך של 4,928 אלפי ש. סה"כ תקבולים הסתכמו לסך של 15,863 אלפי ש לעומת שנה קודמת בה הסתכמו לסך של 15,473 אלפי ש, גדול בשיעור של 2.52%. השינוי מורכב מירידה בהפקדות השוטפות מסך של 13,417 בשנת 2008 לסך של 10,935 בשנת הדוח, רובה בעמיתים עצמאיים (7,063 אלפי ש) ועליה בהעברות לקופה שהסתכמו לסך של 4,928 אלפי ש (בשנת 2008 סך של 2,056 אלפי ש)

הירידה בהפקדות, בעיקר של העמיתים העצמאיים, מוסברת בשינויי חקיקה אשר הקטינו את האטרקטיביות של הענף כולו. בהמשך לשינויים תכופים בחקיקה לאורך השנים האחרונות אשר התייחסו בעיקר להיבטי מיסוי ותנאי הזכאות למשיכה המזכים בהטבות מס (שינוי תקנות משנת 2006 שעיקרו השוואת התנאים של עמיתים עצמאיים לאלו של שכירים באופן שיהיה ניתן למשוך אותם רק בגיל 60), החל משנת 2008 נכנסו לתוקף תקנות חדשות אשר מייעדות את כספי ההפקדות משנת הדוח ואילך למשיכה בדרך של קיצבה בלבד.

היציבות היחסית בהפקדות השוטפות המיוחסת לעמיתים שכירים מוסברת בכך שמדובר בהפקדות שוטפות משכר שמידת הרגישות שלהם לאירועים אחרים כגון תשואות שליליות הוא נמוך יחסית.

קופת גמל הביטחון

היקף התשלומים לעמיתים הסתכמו השנה לסך של 31,769 אלפי ₪ והעברות מהקופה הסתכמו לסך של 23,089 אלפי ₪. סה"כ התשלומים הסתכמו לסך של 54,858 אלפי ₪ לעומת 75,886 אלפי ₪ כולל העברות בשנה קודמת - ירידה של 27.71%.

משיכות הכספים שירדו בשיעור של 32.21% לעומת שנת 2008 מתייחסות לכספים נזילים של עמיתים עצמאיים שהותק שלהם מאפשר משיכה שלא בתנאי שבירה ולעיתים משיכה בתנאי שבירה המחייבים תשלום מס.

בסעיף העברות מהקופה נרשמה ירידה בשיעור של 20.44%, מסך של 29,022 אלפי ₪ בשנת 2008 לסך של 23,089 אלפי ₪ בשנת הדוח.

הנתונים מראים על ירידה בהעברות מהקופה נטו לעומת שנה קודמת ובמשיכות אשר היו הגורמים לירידה בצבירה השלילית כולה ומוסברת בתשואות שהשיגה הקופה ובהתייצבות בשוק ההון שהשפיע על אותן תוצאות.

הנהלת הקופה משקיעה מאמצים ניכרים בתחום השיווק ובעיקר בשימור לקוחות גם בדרך של העברת הכספים לקופות אחרות (מסלוליות) המנוהלות על ידה.

קופת גמל הביטחון

פרק ג:

פרוט ההתפתחויות הכלכליות במשק במהלך תקופת הדוח והקשרן למדיניות ההשקעות הכללית של הקופה

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על הפעילות

הסביבה העולמית

שנת 2009 התחילה בחששות כבדים מאד לגבי השלכות משבר האשראי על כלכלות העולם והסתיימה באופטימיות גדולה של יציאה מהירה מהמשבר תוך הצגת תשואות גבוהות במיוחד למשקיעים. שנת 2009 תיקנה את התשואות השליליות של 2008 כך שבמקרים רבים, בעיקר באפיקים הסולידיים, התשואה של השנתיים 2008-2009 הייתה חיובית. בשנת 2008 למדו שווקי ההון את הסיכונים הכרוכים במכשירי השקעה ממונפים ובתחזיות צמיחה אופטימיות מדי ובשנת 2009 למדו השווקים לתקן את הליקויים שהתגלו ולמזער את השפעותיהם. התיקונים כללו מספר רמות – ברמת המדינות שונו כללים וחוקים והוזרמו סכומים חסרי תקדים לעידוד השווקים ולאספקת נזילות לשווקים שסבלו ממחסור בנזילות. ברמת המשקיעים בוצע ארגון מחדש למוצרים מתוחכמים, נמחקו השקעות אשר היה ספק גדול לגבי יכולת המימוש שלהן וחוזקו תהליכי בדיקה ובקרה של מוצרים מתוחכמים. הכלכלה הישראלית לא הגיעה לרמות המינוף שפגעו בשווקי העולם, ולכן המשבר השפיע על ישראל בצורה חלשה יותר והיציאה ממנו הייתה מהירה.

יחד עם ההבנה של עומק המשבר, נראה שחלק ממסקנותיו נשכחו מהר מדי. כך למשל המוסדות הפיננסיים חזרו לחלק בונוסים גבוהים לעובדים ולמחלקות שרק לפני שנה גרמו למוסדות אלו הפסדים כבדים, והביקושים להנפקות של אגרות חוב לחברות בדירוגים נמוכים חזרו בארץ ובעולם.

תוכניות סיוע

המשבר גרם לקובעי המדיניות בעולם להפעיל כלי מדיניות אגרסיביים לטיפול בבעיה. הבנקים המרכזיים בעולם התחילו במגמה של הורדות ריבית כבר בסוף 2008, והן ירדו לרמות של שפל היסטורי, כאשר הריבית בארה"ב הגיעה לרמה של 0% וגם במדינות המערב הריבית הייתה ברמות קרובות לכך. מלבד מדינות בודדות, תהליך העלאת הריבית עדיין לא החל. הדבר מצביע על החששות מפני יציבות תהליך ההבראה העולמי.

ההזרמות של כספים היו בהיקפים חסרי תקדים. בארה"ב ההזרמה הסתכמה בכ-1.15 טריליון דולר, באירופה ובמזרח הרחוק הוזרמו מאות מיליארדי דולרים לעידוד הכלכלות. מטרת הזרמת הכספים הייתה התנעת הפעילות במשקים שסבלו מעצירה כמעט מוחלטת ושחרור מחנק האשראי. הסיוע הממשלתי

קופת גמל הביטחון

הופנה למספר אפיקים, כאשר אפיק חשוב היה סיוע כספי לבנקים תוך הטלת מגבלות חמורות על חופש פעולתם, רכישת ניירות ערך מסחריים ואגרות חוב של בנקים וחברות ומתן הקלות וסיוע לענפים היכולים להניע את גלגלי המשק, כך למשל באוסטרליה קיבלו האזרחים סכומי כסף שנועדו לצריכה, בארה"ב הופעלה תוכנית "גרוטאות תמורת מזומן" שנועדה לסייע לענף הרכב ובמדינות שונות ניתנו הקלות לרוכשי בתים כדי לעודד את ענף הדיור.

הנחצות של פעולות אלו סייעה לשינוי מהיר של מגמת הירידות בשווקים, ולמרות שהאשראי עדיין מוגבל ביחס להיקפו ערב המשבר, הרי שהקיפאון הכללי בפעילות האשראי הופשר וקיימת נכונות להעמיד אשראי בהיקפים הולכים וגדלים. שיעורי המינוף שהביאו את המשבר לא חוזרים על עצמם, והאשראי מגובה בביטחונות גדולים משמעותית ביחס לעבר. סימנים להצלחה ניתן לראות בעובדה שבנקים רבים החזירו לממשל האמריקאי את סכומי הסיוע שקיבלו ממנו וגייסו כספים בשוק החופשי. מטרת ההחזר הייתה שחרורו מהמגבלות שהוטלו על הבנקים שקיבלו סיוע מהממשל ובעיקר שחרור האפשרות לחלק בונוסים לעובדים.

שינויים במפת שווקי ההון הבינלאומיים

שנת 2009 אופיינה גם בשינויים מבניים גדולים בשווקי ההון – ליהמן ברדרס נסגר, בר סטרנס נרכש, בנקים ומוסדות פיננסיים כמו סיטי, RBS ו-AIG קיבלו חבילות סיוע גדולות ואיבדו מכוחם. ברמת המדינות, האמונה של השנים שעברו שהנמרים מהמזרח ומדינות ה-BRIC יהפכו לגורמים שיניעו את כלכלת העולם קדימה נתקלה במציאות אחרת, שהחזירה את הכוח למדינות המפותחות.

יחד עם השינויים במפת הכוח של שוק ההון אירעו שינויים גם במוקדי כוח אחרים – מעשי הנוכלות הרבים שנחשפו גרמו, מעבר לפגיעה בעשרות אלפי לקוחות, לחוסר אמון בתעשיית ניהול הכסף הפרטי ולעצירת גיוסים לקרנות ה-Private Equity, לקרנות הגידור ולקרנות הפרטיות. גיוס הכספים לגופים אלו מתבצע היום תחת בקרות ובחינות קפדניות הרבה יותר מבעבר.

השלכות עתידיות של היציאה מהמשבר

המשבר גרם לחזרתה של בעיית האבטלה בעולם, כאשר האבטלה בארה"ב עלתה מרמה של 6.2% לרמה של 10% בסוף השנה, שיא של 26 שנים. באירופה הגיעה האבטלה לשיא של 9.8%, ביפן לשיא של 5.7% וגם בישראל האבטלה טיפסה לרמה של 7.8%. אחד הגורמים שעליו השפיעה האבטלה וההבנה של עומק המשבר היה על הגדלת החיסכון של הצרכן האמריקאי. מעבר להיבט החיובי של דאגה לעתיד השפיע גידול זה על הקטנת הצריכה, דבר שהחמיר את החששות לגבי יציאה איטית מהצפוי מהמיתון.

קופת גמל הביטחון

מחירי הסחורות, שעלו בצורה חדה בתקופת הגאות עקב ציפיות לצמיחה מהירה, ציפייה לגידול בביקוש במדינות המתפתחות ולשינוי טעמים בכלל שיגרום לצריכה מוגברת של סחורות, ירדו בחדות בתקופת המשבר ותיקון המחירים חזרה כלפי מעלה היה סלקטיבי ובמספר מצומצם של סחורות. נראה שבעתיד שינויי המחירים בסחורות יהיו קשורים בקשר הדוק יותר לנתונים כלכליים ופחות לשיקולי מסחר ספקולטיבי.

הזרמות הכספים הגדולות מעוררות חשש להתפתחות אינפלציה. הדרך להתמודד עם התפתחויות אינפלציוניות היא באמצעות העלאת ריבית, אולם הבנקים המרכזיים חוששים מההשלכות המרסנות של העלאה כזו ולכן ממתנים עם ההעלאות עד קבלת סימני אינפלציה מובהקים.

ישראל

כלכלת ישראל נפגעה באופן מתון ויצאה ממנו בצורה חלקה בהשוואה לכלכלות מערביות אחרות. הסיבות לכך היו מגוונות – שוק הדיור לא סבל מהיקף משכנתאות גבוה ביחס לערך הדירות, עליית המחירים של הדירות בשנים שעברו הייתה מתונה כך שלא הייתה נהירה משמעותית להשקעות בדירות, המינוף בישראל היה נמוך משמעותית מאשר במדינות אחרות ושוק המכשירים הפיננסיים המקומי נהנה מרגולציה חזקה, ולכן לא סבל מהתחלואים של המכשירים הפיננסיים המורכבים שהונפקו בעולם במאות מיליארדי דולרים. הרגולציה ושמרנות הבנקים תרמו לכך שהשתתפות הבנקים הישראלים בחגיגת המוצרים המובנים הייתה מועטה, ולכן ההשלכות לא היו הרסניות כפי שקרה בבנקים מובילים רבים בעולם. השפעות ההשקעות הגדולות של ישראלים ושל חברות ישראליות במדינות מתפתחות על הכלכלה הריאלית היו מועטות, והשפעתן העיקרית הייתה על התחום הפיננסי.

הטיפול בכניסה למשבר בישראל היה ב"תוכנית ההאצה", במתן ערבות ממשלתית לבנקים כדי להוזיל את עלות ההון שלהם, הגדלה של הוצאות הממשלה מעבר לגידול השנתי הקבוע, הקלות שונות לחוסכים, שנועדו לעצור את משיכות הכספים והקמת קרנות מנוף, שעד סיום תהליכי המכרז איבדו מהרלוונטיות שלהן. במבט לאחור ניתן לומר שהמשק הישראלי נכנס למיתון כשלושה רבעונים אחרי המשק האמריקאי וכשני רבעונים לאחר האירופאי והיה הראשון לצאת ממיתון זה, כאשר כבר ברבעון השני של השנה צמח המשק בקצב שנתי של 1.2%, ועלה ל-2.9% ברבעון השלישי. על פי הערכות בנק ישראל 2009 תסתיים בצמיחה של 0.5% בתוצר. הצפי של בנק ישראל לצמיחת התוצר במשק בשנת 2010 עומד על 3.5%. בתחילת 2009 העריך בנק ישראל שהצמיחה ב-2009 תהיה שלילית, ותעמוד על (-0.2%) ובמהלך השנה אף הוריד את התחזית לרמה של (-1.5%). הדבר מצביע על ההתאוששות המהירה, ניתן לומר אף המפתיעה במהירותה, של המשק.

קופת גמל הביטחון

המשבר הכלכלי גרם לעלייה חדה באחוזי הבלתי מועסקים בתחילת השנה מרמה של 7.2% עד 7.9% בחודש מאי, בדומה לרמת האבטלה בתחילת שנת 2007. מאז מסתמנת ירידה בשיעור זה, ובחודש נובמבר ירד אחוזי הבלתי מועסקים במשק ל-7.4%.

תקציב המדינה

בשנת 2009 עבר בכנסת תקציב דו שנתי לשנים 2009-2010, שכלל הגדלה של ההוצאות מעבר לגידול השנתי הקבוע והעלאת מיסים עקיפים וישירים.

הגירעון בתקציב המדינה עמד בסוף 2009 על 78%, עלייה של 3% ביחס לסוף שנת 2008 ונתון מעודד ביחס למדינות רבות בעולם בהן יחס זה עלה בצורה חדה בגלל תוכניות הסיוע הממשלתיות. הגירעון התקציבי בארץ הסתכם ב-39.3 מיליארד ש"ח המשקפים 5.2% מהתוצר. שיעור זה נמוך מהתחזיות המוקדמות שדיברו על גירעון של 6% מהתוצר. ההכנסות מיסים הסתכמו ב-178 מיליארד ש"ח, 4.8 מיליארד יותר מיעד הגבייה של הממשלה ו-6 מיליארד ש"ח פחות מהגבייה בשנת 2008. הסיבות לגירעון הנמוך ביחס לחזוי הן הוצאות נמוכות מהחזוי, גביית מיסים גבוהה מהחזוי ותוצר גבוה מהתחזיות המוקדמות.

הסביבה הנומינלית

בשנת 2009 יוסף השקל לעומת הדולר ב-0.7%, והמשיך בכך מספר שנים בהן המטבע הישראלי מתחזק מול המטבע האמריקאי. גם בשנת 2009 שער החליפין היה תנודתי והגיע בשיאו לרמה של 4.25 ש"ח, לפני שירד חזרה לרמות דומות של סוף שנת 2008.

במהלך מרבית השנה התערב בנק ישראל במסחר במט"ח ברכישה מאסיבית. לפעולה היו שתי מטרות – הגדלת רזרבות המט"ח של ישראל עד לרמה של 44-40 מיליארד דולר ושיפור התחרותיות של התעשיינים והיצואנים של ישראל. בשנת 2008 הרכישות התבצעו ללא מדיניות מוגדרת, בתחילת שנת 2009 הצהיר הבנק על מדיניות של רכישת 25 מיליון דולר ביום, סכום שעלה ביולי 2009 ל-100 מיליון דולר ביום ולאחר מכן התחלף בהתערבות בתנועות חריגות בלבד. הבנק המשיך ברכישות גם אחרי שעבר את היקף היתרות של 44 מיליארד דולר, והגיע בסוף השנה לכ-60.6 מיליארד דולר, וזאת בהשוואה ל-42.5 מיליארד דולר בסוף שנת 2008 ו-28.6 מיליארד דולר בסוף שנת 2007.

מדד המחירים לצרכן עלה בשנת 2009 ב-3.9%. מתוך עלייה זו 1.2% מיוחסים למיסים והיטלים. 1.2% נוספים מיוחסים לעליית מחירי הדיור. המשמעות היא שמרבית העלייה במדד נבעה מסיבות פנימיות של המשק בעוד בשנת 2008 עיקר העלייה במדד, שעלה ב-3.8%, הייתה מיובאת והושפעה ממחירי הסחורות והאנרגיה. מחירי הדיור עלו במהלך השנה בצורה חדה כמעט בכל המדינה, והושפעו בראש ובראשונה מהריבית הנמוכה ומחשש המשקיעים מפני שוק ההון ממנו נפגעו רק שנה קודם. נראה

קופת גמל הביטחון

שבמקומות רבים הגיעו המחירים לרמות שאינן ניתנות להסבר כלכלי ועליית הריבית הצפויה במשק תעמיד במבחן מחירים אלו.

ריבית בנק ישראל הורדה מסוף שנת 2008 מרמה של 2.5% ל-0.5% בארבע הורדות חודשיות רצופות, ונותרה ברמת שפל זו חמישה חודשים רצופים. עם התגברות החששות מפני עליה ברמת האינפלציה הועלתה בצורה מדודה ל-1% בחודש דצמבר 2009. נראה שעליות ריבית נוספות יימשכו עם התבססות הנתונים לצמיחת המשק.

2009	2008	2007	
3.9%	3.8%	3.4%	אינפלציה
3.78	3.8	3.85	שע"ח שקל/ דולר
-0.7%	-1.1%	-9.0%	שיעור שינוי דולר
1.25%	2.5%	4.0%	ריבית בנק ישראל
5.13%	4.89%	6.2%	אג"ח שקלית לא צמודה ל- 10 שנים

שוק ההון בישראל

שוק ההון הישראלי התחיל את מגמת ההתאוששות כחודשיים מוקדם יותר מהשווקים האחרים. העליות בשוק הישראלי נתמכו על ידי תגליות הגז הגדולות בים, דוחות החברות שהפתיעו לטובה, הריבית הנמוכה שהנהיג בנק ישראל ונתונים מאקרו כלכליים שהצביעו על תחילת היציאה מהמשבר. ענפים שהניבו תשואות בולטות היו ענפי הפיננסים והנדל"ן אשר ספגו ירידות חדות בשנת 2008, ועם התבהרות התמונה וההבנה שחשיפת הבנקים בארץ למוצרים מובנים לא תגרום לקריסתם, ושחברות הנדל"ן עומדות לשרוד את המשבר, הביאו לעליות שערים מעבר לעליות במדדים המובילים.

הסקטור הבולט ביותר היה כמובן סקטור הנפט שהמניות המרכיבות אותו הציגו עלייה של מאות ואף למעלה מאלף אחוזים. הסיבה לעליות הייתה גילוי הגז בקידוח תמר, שהשפיע על כל יחידות ההשתתפות האחרות, גם הן אינן קשורות לקידוח הימי, וגם אם באזורי הזיכיון שלהן בוצעו זה מכבר קידוחים רבים שנמצאו יבשים או לא כדאיים להפקה. סקטור בולט נוסף שהציג התאוששות היה חברות התרופות והביוטכנולוגיה הנמצאות בשלבי פיתוח המוצר, שגם מניותיהן הציגו עליות שערים חדות מבלי שחברות אלו הגיעו למכירות משמעותיות ובחלק מהחברות אף לא הגיעו למכירות כלשהן.

שוק אגרות החוב אופייני גם הוא בעליות, כאשר אגרות החוב הממשלתיות הציגו עליות מתונות והפגינו תנודתיות רבה במהלך השנה ואילו אגרות החוב הקונצרניות הציגו עליות שערים חדות שיותר מתיקנו את

קופת גמל הביטחון

ירידות השערים בשנת 2008. גם אחרי עליות השערים החדות מרווחי הריבית בסוף התקופה עדיין גבוהים מרמתם ערב המשבר, אולם רמות התשואות הנמוכות באפיק הממשלתי מביאות את התשואות האבסולוטיות באגרות החוב הקונצרניות לרמות הנמוכות מרמותיהן ערב המשבר.

במהלך השנה הייתה שונות בין מדדי אגרות החוב הממשלתיים, כאשר מדד אגרות החוב הממשלתיות הצמודות עלה בשיעור של 10.4% בעוד מדדי אגרות החוב הממשלתיים השקליים עלו בשיעורים נמוכים יותר של עד 3.5%. המדדים הגבוהים שפורסמו במהלך השנה יחד עם ההערכה שתקופת העלאות הריבית מתקרבת גרמו לפערי התשואות הגבוהים בין שני האפיקים. מדדי אגרות החוב הממשלתיות היו תנודתיים מאד במהלך השנה ביחס לתנודתיות ההיסטורית של מדדים אלו.

בשנת 2009 הציגו אגרות החוב הקונצרניות עליות שערים חדות, שנבעו בתחילה מתיקון לרמות התשואות המוגזמות אליהן הגיעו אגרות חוב אלו במהלך 2008, ולאחר מכן עם ההבנה שהיקף פשיטות הרגל המגולם בשוק אגרות החוב לא יהיה כה חמור התחיל גם גל של גיוסי חוב. גל הגיוסים התחיל עם החברות המובילות והחזקות במשק, בעלות מאפייני הסיכון הנמוכים והגיע בסוף השנה לחברות השורה השלישית ומטה שהנפיקו בתנאים הדומים מאד לתנאים בהן הנפיקו חברות בשיא בועת ההנפקות ב-2008. יחד עם זאת יש לציין שהשתתפות הגופים מנהלי החיסכון לטווח ארוך בהנפקות אלו נמוכה מאד, ומרבית הרוכשים הם מנהלי כספי טווח קצר. מאפיין נוסף של גל ההנפקות היה הטיה של גיוסים לכיוון אגרות החוב שאינן צמודות למדד. בשנת 2009 גויסו 35.5 מיליארד ש"ח באגרות חוב, סכום הגבוה ב-50% מהיקף הגיוס בשנת 2008 אולם נמוך משמעותית מהיקף הגיוס בשנת 2007 שעמד על 87 מיליארד ש"ח. ענף הבנקאות הוביל את הגיוסים כאשר גייס כ-40% מסך הגיוס באג"ח סחיר.

לצד הצלחת החברות לגייס סכומים גבוהים בהנפקות של אגרות חוב קיימות עדיין אגרות חוב רבות לגביהן קיים חשש ממשי לגבי יכולת ההחזר. חלק מחברות אלו הגיעו להסדר עם מחזיקי אגרות החוב. במרבית המקרים הזרזו לביצוע הסדר חוב היה הגעה לעיתוי תשלום קרן או ריבית משמעותיים, אולם היו גם חברות אשר פנו מראש למחזיקים במטרה לא להגיע לרגע האחרון. ההסדרים כללו אחד או יותר מהמאפיינים הבאים:

- פריסה מחדש של החוב
- תוספת ריבית מעבר לריבית המקורית הנקובה באיגרת החוב
- הוספת ביטחונות למחזיקי אגרות החוב
- הקצאת הון למחזיקי אגרות החוב, בנוסף או במקום חלק מאגרות החוב המוחזקות
- מתן ערבויות מסוגים שונים להחזר החוב
- ארגון מחדש של החוב בין הנושים השונים

קופת גמל הביטחון

הדוגמאות הבולטות ביותר להסדרי חוב שאורגנו במהלך 2009 היו של חברת אפריקה ישראל, צים וסקורפיו.

קופת גמל הביטחון

להלן טבלת השינויים במדדים העיקריים בשנים 2006-2009:

מדדים עיקריים: ני"ע, מחירים לצרכן, שערי חליפין, שערי חליפין, אג"ח וחו"ל.				
2009	2008	2007	2006	מדדים מקומיים
74.9%	-44.7%	29.3%	31.9%	ת'א-25
88.8%	-49.9%	22.8%	29.3%	ת'א-100
149.8%	-67.5%	4.6%	18.9%	ת'א-75
147.0%	-73.0%	-6.4%	-5.0%	יתר 50
84.1%	-63.5%	-5.7%	-7.3%	תל-טק
מדדים עולמיים				
23.5%	-40.0%	16.7%	-7.4%	CRB
27.0%	-42.1%	6.9%	7.6%	MSCI World
23.4%	-38.5%	3.7%	4.1%	P 500&S
18.8%	-34.3%	6.4%	0.5%	דאו ג'ונס
43.9%	-41.0%	9.8%	3.8%	נאסד"ק
25.2%	-34.8%	-7.0%	9.8%	ראסל 2000
23.9%	-40.2%	22.3%	22.7%	DAX
22.1%	-31.3%	3.8%	14.5%	FTSE 100
22.3%	-42.8%	1.3%	18.6%	40 CAC
24.9%	-43.9%	6.8%	4.7%	STOXX 50
19.0%	-42.1%	-11.8%	33.9%	NIKKEI 225
52.0%	-48.3%	36.9%	6.3%	HANG SENG
אגרת חוב				
15.5%	-0.6%	4.1%	5.9%	מדד אג"ח כללי
32.5%	-16.6%	5.7%	6.9%	מדד אג"ח קונצרני
21.6%	-3.2%	* 3.66%	-	תל בונד 20
44.1%	* -24.8%	-	-	תל בונד 40
30.5%	* -13.77%	-	-	תל בונד 60
10.4%	8.36%	6.78%	3.54%	ממשלתי צמוד
7.8%	4.8%	7.3%	3.0%	0-2
10.5%	8.5%	7.5%	2.7%	2-5
10.9%	10.8%	4.9%	5.9%	5-7
10.8%	12.7%	6.1%	8.0%	7-10
ממשלתי שיקלי				
1.1%	6.2%	4.0%	3.0%	0-2
1.7%	13.3%	2.3%	4.2%	5-2
3.3%	16.2%	0.5%	10.2%	+5
2.6%	3.7%	4.4%	4.7%	גילון
1.3%	5.5%	4.5%	3.7%	מק"מ

• - נתון בעבור חלקיות השנה.

קופת גמל הביטחון

השלכות המשבר הפיננסי על תוצאות הפעילות

הקופה משקיעה חלק ניכר מתיק הנכסים שלה בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים, השלכה מהותית הן על התשואה המושגת עבור עמיתי הקופה והשקעות הקופה והיא הושפעה מהשינויים הקיצוניים בשוק ההון בכללו בשנתיים האחרונות. כתוצאה מההתפתחויות והזעזועים שחלו בשווקים הפיננסיים, חלה בשנת 2008 ירידה ניכרת ביתרת נכסי הקופה לרבות כתוצאה ממשיכות מוגברות של עמיתים.

ההתאוששות המהירה בשוק המניות הסיטה את ההשקעות השנה לכיוון האפיק המנייתי על חשבון אפיק אגרות החוב הממשלתיות. בתיק אגרות החוב הקונצרניות לא נעשו פעולות משמעותיות והעלייה מקורה בעיקר ברווח שנוצר עם עלית שערי אגרות החוב.

ניהול ההשקעות

עד ליום 1.7.08 בוצע ניהול ההשקעות בקופה על ידי אוצר החייל ומיום העברת הבעלות ל"איילון גמל" הועבר הניהול לחברת "איילון פתרונות פיננסיים בע"מ", שהינה חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת "איילון אחזקות בע"מ".
התמורה בגין ניהול ההשקעות שולמה על ידי החברה המנהלת ולא על ידי הקופה.

קופת גמל הביטחון

א. הרכב השקעות עיקרי

גידול (קישור)	* 2008		2009		
	אחוזים מסך הנכסים	אלפי ש"ח מדווחים	אחוזים מסך הנכסים	אלפי ש"ח מדווחים	
0.60%	3.94%	15,067	3.96%	17,401	מזומנים ושווי מזומנים
3.45%	81.19%	310,149	83.90%	368,316	ניירות ערך סחירים
-14.71%	9.50%	39,065	8.72%	38,249	ניירות ערך שאינם סחירים
-31.65%	5.33%	17,648	3.15%	13,848	פיקדונות והלוואות לעמיתים ולאחרים
117.13%	0.04%	473	0.27%	1,179	אחרים
-	100.00%	382,402	100.00%	438,993	סך הכל
=====	=====	=====	=====	=====	

* מויין מחדש

יתרת נכסי הקופה נטו הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2009 לסך של 438,936 אלפי ש"ח לעומת 382,345 אלפי ש"ח בשנה הקודמת. גידול הנובע מצבירה שלילית, כולל העברות לקופות אחרות, נטו בסך של 38,995 אלפי ש"ח (לעומת שנה קודמת בה נרשמה צבירה שלילית של 60,413 אלפי ש"ח) ומתשואה נומינלית ברוטו בשיעור של 28.18% (שנה קודמת תשואה שלילית ברוטו בשיעור של 13.92%).

ההשקעות במזומנים ושווי מזומנים מסתכמים לשיעור של 3.96% מסך נכסי הקופה לעומת שיעור של 3.94% בשנה קודמת. ההשקעה היא גם בפיקדונות קצרי מועד. יש לציין כי השקעות אלו הן חלק בלתי נפרד ממדיניות הקופה לגבי אחזקת נכסים נזילים. בחלק מהמקרים השקעות אלו הן לתקופת ביניים עד להשלמת השקעות אחרות תוך המתנה למועד המתאים ולהשקעה המתאימה מעת לעת. הקופה מחזיקה ביתרות אלו גם במטרה להקטין את "סיכון הנזילות" ועל מנת לשמר רמת נזילות גבוהה לצורך ביצוע תשלומים לעמיתים המושכים את כספם או המבקשים להעביר את כספם לקופות אחרות. הזמן הקצר שנקבע בהוראות הדין לעניין מועדי התשלומים לעמיתים, מאלץ את הקופה להשאיר יתרות מזומנים ושווי מזומנים בהיקף שיאפשר לה לבצע את אותם תשלומים.

גם השנה רשמה הקופה צבירה שלילית הגם שהיא נמוכה לעומת זו של שנה קודמת. בשנה הקודמת הושפעה הקופה בפרט וענף קופות הגמל בכלל מההידרדרות הכלכלית אשר יצרה תחושה של חוסר בטחון אצל העמיתים והביאה לגל חסר תקדים של משיכת כספי עמיתים. הקישור בצבירה השלילית לעומת שנה קודמת מקורו בעיקר בקישור חד במשיכות ובהעברות יחסית לשנה קודמת וניתן לייחס זאת להתייצבות בשוק ההון ולתשואות שהושגו לאורך השנה.

לדעת הנהלת החברה השילוב של הוצאת ניהול הקופה והבעלות עליה מהסקטור הבנקאי מצד אחד (מהלך שבוצע בחודש יולי 2007) ותשואות הקופה בתקופת המשבר שהחל ברבעון השלישי של שנת 2008 ובמצטבר בתקופה האמורה ובשנת 2009 (שהייתה חיובית מהיבט התשואות בכלל הענף), גם יחסית לתשואות של קופות שבניהול בתי ההשקעות הפרטיים שהיוו מוקד משיכה לאורך השנים האחרונות אך כיכבו בתקופת המשבר האמור ולאחריו בשיח הציבורי והתקשורתי בכל הקשור לתשואות נמוכות לרבות ביקורת על ניהול ההשקעות ולקייחת הסיכונים בהם, היוו את הסיבה העיקרית להיפוך המגמה, הירידה המשמעותית במשיכות והירידה בצבירה השלילית.

קופת גמל הביטחון

ניירות ערך סחירים מהווים 83.90% מסך נכסי הקופה לעומת שיעור של 81.11% שנה קודמת. יתרות איגרות החוב הממשלתיות מסתכמות לסך של 138,816 אלפי ש"ח לעומת סך של 172,379 אלפי ש"ח בשנה קודמת. הקופה מחזיקה אגרות חוב ממשלתיות על מנת להקטין "סיכון האשראי" כמו גם את "סיכון המנפיק" (מדורגות AAA) וכן את "סיכון הנזילות" (אגרות חוב אלו סחירות מאוד).

אגרות חוב ממשלתיות מהוות 31.62% מסך נכסי הקופה, ולעומת שנה קודמת בה היוו 45.08% מסך נכסי הקופה, ירידה בשיעור ההחזקה היחסית של – 29.85%.

ההתאוששות המהירה בשוק המניות הסיטה את ההשקעות השנה לכיוון האפיק האמור על חשבון אפיק אגרות החוב הממשלתיות.

איגרות החוב הקונצרניות הסחירות מסתכמות לסך – 100,202 אלפי ש"ח לעומת 73,341 אלפי ש"ח שנה קודמת ומהוות 19.18% מסך נכסי הקופה לעומת שנה קודמת בה היוו 19.26% מסך נכסי הקופה. עליה בשיעור ההחזקה היחסית של כ – 19.01%.

הפעילות באגרות חוב אלו, גברה בשנים האחרונות ועד למשבר האחרון, וגיוסי ההון שנעשו ע"י הפירמות הונפקו באותם מועדים בתשואות גבוהות יותר מאשר באיגרות חוב ממשלתיות ובדרך כלל ללא בטחונות מהותיים. תשואותיהן העודפות שיקפו במועד הנפקתן את הסיכון הגלום בעסקי החברה.

שנויי המגמה בשווקים שהתבטא בשנת 2008 בירידה חדה במחירי אגרות החוב הקונצרניות נבע בעיקר מחשש לגידול המשמעותי בסיכון שחל בפעילות החברות לאור האירועים בארץ ובעולם. שנת 2009 התאפיינה בהיפוך מגמה ובעלייה במחירי חלק ניכר מאותם אגרות חוב, אם כי בלא מעט מהן, השערים עדיין משקפים בתשואה לפדיון גבוהה לעומת שנים קודמות. הטלטלה אחזה בעיקר את החברות מהשורה השנייה אך לא פסחה אף על החברות שנחשבו בעבר כבעלות חוסן פיננסי וזכו בשנים קודמות לדרוגים גבוהים. המשבר התבטא גם בהורדות דירוג, הצעות רכש, הסדרי חוב, בשיח ציבורי ער והתערבות הרגולטור בדרך של מתן הנחיות והתוויות דרכי פעולה של הגופים המוסדיים בהקשר לנכסי אשראי לרבות הקמת "ועדת חודק" - פעולות והנחיות שחלקם, נכון למועד הדוח, עדיין טרם הושלמו. לאור האמור לעיל ובהתחשב באגרות החוב עצמן אחת לאחת בתיק ההשקעות, העלייה מקורה כאמור ברווח שנוצר עם עליית שערי אגרות החוב במקביל למימושים נקודתיים שנעשו בעיקר לקראת סוף השנה עת לדעת החברה מיצה התיקון באפיק את עצמו.

האחזקה ברכיבי מניות וניירות ערך אחרים הסתכמו לסך של 129,298 אלפי ש"ח לעומת סך של 64,429 אלפי ש"ח בשנה קודמת, ומהווים כ- 29.45% מסך נכסי הקופה לעומת שנה קודמת בה היווה הרכיב 16.85%. גידול שיעור ההחזקה היחסית של 74.81%.

הגידול נובע הן מעליית השערים והתיקון החד שביצע השוק לאחר הירידות המשמעותיות בשלהי שנת 2008 וממדיניות הקופה אשר הפנתה חלקם של ההשקעות באג"ח ממשלתית וקונצרני לאפיק זה תוך ניצול אותו הליך ה"תיקון" שאפיינ כאמור את האפיק בשנת הדוח.

ההשקעה בשוק המניות המקומי מסתכמת לסך של 92,568 אלפי ש"ח לעומת סך של 43,776 אלפי ש"ח, שנה קודמת ומורכבת ברובה ממניות בקבוצת מדד ת"א 75 ומדד מניות המעוף ומיעוטם במניות היתר.

קופת גמל הביטחון

הירידה היחסית באיגרות חוב הממשלתיות מ – 55.58% ל – 37.69% מסך הנכסים הסחירים נובעת בעיקר מהסטה של השקעות באג"ח ממשלתי וקונצרני להשקעות באפיק המניות.

ברכיב ניירות ערך שאינם סחירים משקיעה הקופה באיגרות חוב קונצרניות לא סחירות המסתכמות לסך של 35,537 אלפי ש"ח לעומת סך של 36,215 אלפי ש"ח בשנה קודמת ומהוות 8.10% מסך נכסי הקופה לעומת 9.47% שנה קודמת. ירידה בשיעור ההחזקה היחסית של כ 14.52%.

השקעות הקופה באג"ח אלו חלקן השקעות היסטוריות שנעשו לפני שינוי שיטת השערוך והיוו לקופה "עוגן" בעבר אשר הבטיח תשואה יציבה לאורך זמן וחלקן האחר נרכשו בשנים האחרונות שבהן התפתח מנגנון הנפקת אגרות חוב קונצרניות לא סחירות בתחליף למימון בנקאי וכתחליף בקרן להנפקות של המדינה שהיקפן ירד בשנים האחרונות ותשואתן הייתה פחות אטרקטיבית.

בשנת 2005 שונתה שיטת השערוך של הנכסים הלא סחירים מהערכה על פי עלות מתואמת להערכה על פי שווי הוגן שנקבע על פי מודל שקבע הממונה על שוק ההון ואשר מבוסס בעיקרו על היוון תזרימי מזומנים. שינוי שיטת השערוך תרמה תשואה חיובית לקופה של כ – 1.49% למועדי המעבר. החל משנת הדוח, על פי הנחיות אגף שוק ההון הניירות מוצגים על פי ציטוט פרטני לכל נייר ונייר שניתן על ידי חברת שערי ריבית ואשר מבוסס על המודל האמור.

השקעות הקופה באיגרות החוב בשנים קודמות, בוצעו רק בתנאי שהן שיקפו יתרון תשואתי תוך התחשבות בסיכון הנזילות מול האג"ח הסחיר האלטרנטיבי, נתון שבפועל לא נתן את אותותיו בעת קריסת השווקים שהתרחשה בעיקר ברבעון השלישי של שנת 2008.

גם השקעה זו סבלה מירידה בערכה לעומת התקופה שערב המשבר האחרון שכן השיערוך עפ"י שיטת השווי ההוגן שיקף את העלייה בסיכון שחל בפעילות אותן חברות ויכולתן הממשית לפרוע את החובות למחזיקי האג"ח.

כאמור גם באגרות החוב האלו ובדומה לאגרות החוב הקונצרניות הסחירות המשבר בא לידי ביטוי בשינויי דירוג שהביאו לירידות ערך מהותיות.

גם באפיק זה התשואות הגלומות באג"ח הינן גבוהות יחסית לאלו שהכרנו בעבר בשל משבר האשראי קיים סיכון רב באחזקתן.

השקעה בניירות ערך שאינם סחירים מסתכמת לסך של 2,712 אלפי ש"ח, 0.62% מסך נכסי הקופה בכתבי אופציה מקומיים ובתעודות סל בארץ ובחו"ל. שנה קודמת סך של 2,850 אלפי ש"ח, 0.75% מסך נכסי הקופה.

יתרת הפיקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים מסתכמים לסך של – 13,376 אלפי ש"ח לעומת 17,532 אלפי ש"ח שנה קודמת ומהווים 3.05% מסל נכסי הקופה לעומת 4.58% מסך נכסי הקופה בשנת 2008, קיטון בשיעור ההחזקה היחסית של 33.54%.

הקיטון הינו בשל פדיונות והפסקת רכישת על ידי הקופה.

לראשונה השקיע השנה הקופה בהלוואות לעמיתים והשקעה זו הסתכמה לסוף השנה לסך של 472 אלפי ש"ח מהווים 0.11% מנכסי הקופה.

הלוואות לאחריים מומשו במלואם בשנת הדוח. שנה קודמת הסתכמו הלוואות לאחריים לסך של 116 אלפי ש"ח והיוו 0.03% מסך נכסי הקופה

בניתוח כללי ניתן לראות כי מזומנים ושווי מזומנים גדל בסך של 2,334 אלפי ש"ח מהווים גידול של 15.49% ביחס לשנה קודמת. באג"ח סחיר ממשלתי נרשם קיטון של 33,563 אלפי ש"ח מהווה קיטון בשיעור של 19.47% ביחס לשנה קודמת שמתוכם קיטון באפיק השקלי של 29,756 אלפי ש"ח וקיטון באפיק צמודי המדד של 3,807 אלפי ש"ח.

קופת גמל הביטחון

באיגרות חוב קונצרניות הסחירות נרשם גידול של 26,861 אלפי ש"ח המהווה גידול בשיעור של 36.62% ביחס לשנה קודמת. באפיק הלא צמוד נרשם גידול של 10,222 אלפי ש"ח, באפיק הצמוד למדד גידול של 16,746 אלפי ש"ח. באפיק הצמוד למט"ח קיטון (מימוש מלא) של 353 אלפי ש"ח ובנכסים בחו"ל גידול של 246 אלפי ש"ח.

במניות וניירות ערך אחרים נרשם גידול של 64,869 אלפי ש"ח המהווה גידול בשיעור של 100.68% ביחס לשנה קודמת. הגידול בשוק המקומי היה בסך 48,792 אלפי ש"ח והגידול בנכסים בחו"ל מסתכם ב- 16,077 אלפי ש"ח.

בניירות ערך לא סחירים נרשם קיטון של 816 אלפי ש"ח המהווה קיטון בשיעור של 2.09% ביחס לשנה קודמת. השינוי מורכב מירידה באג"ח לא סחיר שקלי בסך 211 אלפי ש"ח, ירידה באג"ח צמודי המדד בסך של 405 אלפי ש"ח, ירידה באג"ח צמוד המט"ח בסך 62 אלפי ש"ח, ירידה בני"ע אחרים לא סחירים שקליים של 6 אלפי ש"ח, ירידה בני"ע אחרים צמודי מט"ח בסך 142 אלפי ש"ח ועלייה בניירות ערך אחרים מונפקים בחו"ל בסך 10 אלפי ש"ח.

בפקדונות והלוואות לעמיתים ואחרים נרשמה ירידה של 3,800 אלפי ש"ח המהווים קיטון בשיעור של 21.53% ביחס לשנה קודמת. השינוי מורכב מקיטון בפקדונות בסך 4,156 אלפי ש"ח, מימוש מלא של הלוואות לאחרים בסך 116 אלפי ש"ח והשקעה לראשונה של הלוואות לעמיתים בסך 472 אלפי ש"ח. השקעות אלו הן צמודות מדד למעט הלוואות לעמיתים שהן בלתי צמודות.

ב. תשואות הקופה

1. הרכב הכנסות (הפסדים) עיקרי

<u>2008</u>			<u>2009</u>			
<u>שיעורי</u> <u>(ההפסד)</u> <u>ההכנסה</u> <u>באחוזים</u>	<u>אחוזים מסך</u> <u>ההכנסות *</u>	<u>אלפי ש"ח</u> <u>מדווחים</u>	<u>שיעורי</u> <u>ההכנסה</u> <u>באחוזים</u>	<u>אחוזים מסך</u> <u>ההכנסות</u>	<u>אלפי ש"ח</u> <u>מדווחים</u>	
-0.35%		(69)	2.65%	0.35%	355	מזומנים ושוי מזומנים
-16.86%		(61,465)	26.04%	89.34%	91,402	מניירות ערך סחירים
11.22%-		(5,417)	21.73%	7.99%	8,169	מניירות ערך שאינם סחירים
4.86%		1,239	14.31%	2.32%	2,374	מפיקדונות והלוואות
-14.34%		(65,712)	24.44%	100.00%	102,300	סך הכל
=====	=====	=====	=====	=====	=====	

* בשנת 2008 לא ניתן מידע על התפלגות ההכנסות מאחר והפסדים ניכרים בחלק מאפיקי ההשקעה (בעיקריים שבהם) אינו תורם להבנת ניתוח ההכנסות במתכונת האמורה.

קופת גמל הביטחון

2. תשואת הקופה

תשואת הקופה נומינלית חיובית ברוטו לשנת 2009 הייתה 28.18% בשנת 2008 הייתה התשואה הנומינלית שלילית ברוטו 13.92%.

החלק הסחיר של השקעות הקופה הניב הכנסה של 91,402 אלפי ₪ כאשר משקלו הממוצע מנכסי הקרן הינו 83.90%. הכנסה אשר בשילוב עם משקלו הממוצע היה הגורם העיקרי לתשואה החיובית של הקופה בשנת הדוח. גם אשתקד היווה רכיב זה את המרכיב העיקרי בתשואה אך זו הייתה שלילית. החלק הסחיר של השקעות הקופה הניב הפסד של 61,465 אלפי ₪ כאשר משקלו הממוצע מנכסי הקופה היה 79.48%. הפסד אשר בשילוב עם משקלו הממוצע היה הגורם העיקרי לתשואה השלילית של הקרן אותה שנה

אפיק זה התאפיין בתיקון חד של התשואות לעומת שנה קודמת גם באפיק המנייתי וגם באג"ח הקונצרני שהגיעו במהלך המשבר לשפל חסר תקדים והיו בהם גם כאלו נסחרו בתשואות של עשרות ומאות אחוזים.

איגרות החוב הממשלתיות מהוות 34.16% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הכנסה של 5.24%. אשתקד היוו אג"ח הממשלתיות 36.63% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הכנסה של 10.27%.

איגרות החוב הקונצרניות מהוות 26.40% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הכנסה של 31.85%. אשתקד היוו אג"ח הקונצרני 22.42% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הפסד של 19.5%.

מניות וניירות ערך אחרים מהווים 23.24% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הכנסה של 49.92% מהיתרה הממוצעת. אשתקד היוו מניות וני"ע אחרים 20.43% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הפסד של 62.59%.

איגרות החוב הקונצרניות הלא סחירות מהוות 8.26% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הכנסה של 23.83%. אשתקד היוו 9.26% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הפסד של 7.39%.

שיעור האחזקה במונחי ממוצע שנתי של מניות וניירות ערך אחרים לא סחירים עמד על 0.67% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והשקעה זו הניבה הפסד בשיעור של 4.18% - 61 אלפי ₪. שנה קודמת עמד שיעור האחזקה הממוצע על 1.39% מנכסי הקופה והניב הפסד בשיעור של 36.60% - 2,279 אלפי ₪.

פיקדונות בבנקים מהווים 3.75% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הכנסה חיובי של 13.06%. אשתקד היוו 4.82% מנכסי הקופה הממוצעים והניבו שיעור הכנסה חיובי של 6.52% בממוצע שנתי.

הלוואות לאחרים ועמיתים מהווים 0.22% מנכסי הקופה בממוצע שנתי והניבו שיעור הכנסה של 35.97%. אשתקד היו הלוואות לאחרים בלבד אשר היוו 0.74% מנכסי הקופה הממוצעים והניבו שיעור הפסד של 5.94%.

תשואת ההשקעות הלא סחירות משקפת את הריבית שהתקבלה בפועל וכן ההתאמה לשווי ההוגן על פי ציטוט שקבעה חברה מצטטת ("שערי ריבית") בהתאם לדרוג הנכס ולמח"מ.

קופת גמל הביטחון

השוואה של התשואות שהושגו על רכיבי ההשקעות בקופה לפי אפיקים לעומת תיק הסמן:

<u>תשואה משוכללת</u> <u>בתיק הסמן</u>	<u>תשואת המדד</u>	<u>ממוצע שנתי</u> <u>באחוזים</u>	<u>אפיק השקעה</u>
1.43%	10.33%	13.82%	אג"ח ממשלתיות צמודות מדד
0.42%	2.45%	17.25%	אג"ח ממשלתי לא צמוד ריבית קבועה
0.10%	2.63%	3.73%	אג"ח ממשלתי לא צמוד ריבית משתנה
0.07%	1.30%	5.62%	מק"מ
6.81%	32.53%	20.92%	אג"ח קונצרני צמוד מדד ובלתי צמוד
0.00%	6.75%	0.07%	אג"ח קונצרני צמוד מט"ח
2.48%	19.30%	12.85%	אג"ח לא סחירות, פקדונות והלוואות צמודות מדד
0.05%	31.52%	0.17%	אג"ח לא סחירות, פקדונות והלוואות לא צמודות
9.75%	88.80%	10.98%	מניות תל אביב 100
1.60%	114.84%	1.39%	מניות היתר
2.23%	27.87%	8.00%	מניות בחו"ל *
-0.01%	-1.19%	0.63%	אג"ח בחו"ל **
0.05%	1.30%	3.75%	מזומנים ושווי מזומנים
-0.17%	-21.17%	0.82%	קרנות הון סיכון וקרנות השקעה
24.81%		100.00%	סה"כ
28.18%			תשואת הקופה בפועל נומינלית ברוטו
3.37%			הפרש

* תשואה משוקללת בתיק מניות בחו"ל נקבעה על פי מדד MSCI.
 ** תשואה משוקללת בתיק אג"ח בחו"ל נקבעה על פי מדד אג"ח איי שירס בוקס אג"ח קונצרני LQD.

לצורך בדיקת יעילות השקעה תשואת הקופה בנכסים הלא סחירים נקבעה כתשואת המדד. מהשוואת נתוני התשואה לעומת תיק הסמן נראה שנרשמה תשואה עודפת למול תיק הסמן.

ג. ותק מח"מ הנכסים

מדיניות ההשקעה בקופה מביאה בחשבון את משך החיים הממוצע של התחייבויות הקופה לעמיתיה ואת צורכי הנזילות החזויים ונדרשים לפעילות הקופה.
 השיעור החזוי של כספים נזילים אותם עשויה הקופה להידרש – מושפע מכמה רכיבים עיקריים:
 א. תשלומים שנדרשים ע"י עמיתים בגין הגעת יתרותיהם לבשלות.

קופת גמל הביטחון

ב. נזילות הנדרשת בגין האפשרות לשנוי טעמי הציבור והעברת כספים בהיקפים גדולים מן הקופה בכפוף לשנויים אלו. משיקולי הנזילות האמורים נגזרת גם החשיפה של הקופה לאפיקים בלתי סחירים.

ג. נזילות הנדרשת בגין המשך המגמה בענף קופות הגמל ולפיה מועברים כספים ע"י עמיתים מחברות מנוהלות ע"י בנקים לחברות מנוהלות ע"י ברוקרים פרטיים – מגמה שהתעצמה בעקבות אישור החלטות ועדת בכר וחתימת חוזים למכירת פעילות הקופות ע"י חברות מנוהלות בנקאיות, לרבות הקופה נשוא הדוח שנמכרה ע"י אוצר החייל לאיילון חברה לניהול קופות גמל. מוקדם עדיין לקבוע את מידת ההשפעה של העברת הבעלות ושל גורמים אחרים כמו התחלת פעולתם של בנקים כיועצים פנסיונים על תנועת העמיתים בקופה.

משיקולי הנזילות האמורים נגזרת החשיפה של הקופה לאפיקים בלתי סחירים שלהם נדרשה הקופה.

נזילות העמיתים (חסכונות שהבשילו) היא 50.27% מנכסי הקופה. ותק העמיתים (משך חיים ממוצע בחיסכון) הוא 6.01 שנים. כאמור, הקופה מקפידה לשמור על רמת נזילות לצורך הבטחת זרישות לנזילות במשיכות והעברות כספים של עמיתים.

הקופה מחזיקה במזומנים, שווי מזומנים ונכסים סחירים בשיעור של 87.86% מנכסיה, יתרות שלדעת ההנהלה מספקות מענה נאות לדרישה לנזילות אפשרית של הקופה.

לאור האמור לעיל אין ההנהלה רואה חשיפה משמעותית לעניין הנזילות הנדרשת בקופה.

ד. התפתחויות מרכזיות לאחר תאריך הדוחות הכספיים

בשנת 2010 החליטה החברה להעלות את דמי הניהול.

קופת גמל הביטחון

פרק ד'

מידע שבידי הדירקטוריון על מגמות ותופעות ידועות היום שעלולה להיות להן השפעה מהותית על מצב הקופה ותוצאות פעולותיה

א. מגמה והתפתחות בשוק קופות הגמל

קופות הגמל מהוות חלק מהחיסכון לטווח ארוך ובינוני לשכירים ולעצמאים, המשלב הטבות מס במגוון אפשרויות חסכון. החברות המנהלות אותן הינן תאגידים פיננסיים ומשקיעים מוסדיים, מהמרכזיים בשוק ההון בישראל, הן לאור פעילותן בשווקים הפיננסיים, והן לאור משקל נכסי הקופות בתיק הנכסים הכספיים של הציבור.

קופות הגמל כוללות קופות לתגמולים ולפיצויים, קרנות השתלמות וכן קופות מרכזיות לפיצויים או לדמי מחלה. למרות השוני הרב ביניהן במאפייני החיסכון, בצבירה ובשיעורי התשואה, נהוג להתייחס אליהן כאל מקשה אחת. בהיות קופות הגמל מסלול חיסכון לטווח בינוני וארוך, הנהנה מהטבות מס על ההפקדות בהן ועל רווחי ההשקעות שלהן.

סך נכסי קופות הגמל בסוף שנת 2009 הסתכם לסך של 279,834 מיליון ש"ח לעומת 220,088 לשנה קודמת גידול של 27.14%. התשואה הממוצעת המצטברת מתחילת השנה 28.60%, שנה קודמת 17.79%-. סה"כ ההפקדות בכלל קופות הגמל (תגמולים, פיצויים וקרנות השתלמות) ירדה בכ- 2.6% השנה, לרמה של 18.7 מיליארד ש"ח השנה, מרמת הפקדות של 19.2 מיליארד ש"ח בשנה קודמת ברמת המשיכות בכלל קופות הגמל נרשמה ירידה של 39.2% השנה, מרמה של 29.1 מיליארד ש"ח בשנה קודמת לרמת משיכות של 17.7 מיליארד ש"ח השנה.

ב. חוזרי אגף שוק ההון, שינויים בתקנות ובחוקים

במהלך השנים ועד מועד אישור הדוחות הכספיים פורסמו תקנות מכח חוקי הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל וביטוח) התשס"ה – 2005, תיקוני חקיקה, חוזרים והנחיות של אגף שוק ההון בנושא ניהול קופות גמל וחברות מנהלות.

מידע מפורט ראה בדוח על עסקי תאגיד של החברה המנהלת בפרק ג' (2).

קופת גמל הביטחון

פרק ה'

חשיפה לסיכוני שוק וזרכי ניהולם

ניהול פעילות הקופה חשוף למגוון סיכונים המתחלקים לסיכוני מאקרו, סיכונים ענפיים, (תחרות), סיכון אבטחת מידע, סיכוני השקעה וסיכונים אחרים (סיכון תפעולי ומשפטי).
ניהול סיכונים אלו כולל מציאת איזון בן המטרה להשגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשגת התשואה ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות של כספים על ידי העמיתים.

א. סיכוני מאקרו

1. מצב המשק ונתוני מאקרו מהעולם

למצב המשק ונתוני המאקרו בעולם בכללותם יש השלכה על הקופה הן בצד השקעותיה המבוססות על השקעות בחברות במשק הישראלי ובחול"ל והן על תשואת האג"ח בארץ ובחול"ל המושפעת בדר"כ גם מנתוני המקרו המשליכים על מצב החברות עצמן. המצב בכללותו משפיע גם על שינוי טעמי העמיתים בהעדפות אפיקי ההשקעה והסכון לטווח בינוני.

2. שינויים פוליטיים וכלכליים

אי יציבות פוליטית ואי יציבות כלכלית עלולים להשפיע באופן מהותי על היקף ההשקעות במשק בעיקר של משקיעים זרים. העדר תוכנית כלכלית ברורה ויציבות בכלכלה פוגעת בפעילות הפירמות ומאלצות את בנק ישראל להתערב בין השאר באמצעות שינוי הריבית. כל האמור לעיל עלול להשפיע מהותית על צבירת הכספים בקופה.

3. שינוי חקיקה

פעילות הקופה מותנית בקבלת אישור קופת גמל מהממונה על אגף שוק ההון. הפקדות העמיתים, תשלומים לעמיתים והשקעות הקופה כפופים לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות הגמל) התשס"ה 2005 והתקנות והחוזרים הנלווים לחוק. שינויי חקיקה לדוגמא חוק פנסיית חובה או השוואת שיעור המס על כל אפיקי החיסכון לטווח ארוך עלולים להשפיע מהותית על צבירת הכספים בקופה.

4. טעמי הציבור

טעמי הציבור בנוגע להעדפות השקעות בחסכון לטווח בינוני מושפעים ממכלול רחב של גורמים בין השאר נושאי חקיקה, הטבות מס, מצב תעסוקה ומצב שוק ההון. למכלול גורמים אלו יכולה להיות השפעה מהותית על טעמי הציבור והצבירה בקופה בהתאם. כמו כן, טעמי הציבור בנוגע לרמת הסיכון משפיעים באופן מהותי על צבירת הנכסים בקופה זו להעדפה בין האפיק הקצבתי למול אפיק הוני ולחילופין העדפת קופות גמל אישית (לכשתופעל) למול קופה כללית עשויה להיות השלכה מהותית על הפעילות.

5. תעסוקה

הקופה היא קופת גמל לעובדים ולעצמאיים והפרשות עובדים שכירים (עובד ומעביד) מהוות מרכיב מסך ההפקדות לקופה. אי לכך חשופה הקופה למצב תעסוקתי אצל

קופת גמל הביטחון

המעבידים של העמיתים בקופה בפרט ושל כלל המשק בכלל (פוטנציאל מצטרפים) ושינויים בהיקף התעסוקה אצל המעבידים המעסיקים עמיתים של הקופה ושינויים בהיקף התעסוקה במשק בכלל.

ב. סיכונים ענפיים (תחרות בענף)

גורמי הסיכון הקיימים לקופה הינם בעיקר התחרות ההולכת וגוברת בין קופות התגמולים לשכירים ולעצמאיים כתוצאה מכניסת חברות הביטוח וגופים פרטיים לשוק ומכירת הקופות הבנקאיות לגופים אלו ולחברות ביטוח. שיווק הקופה נעשה בידי סוכנים אשר פונים אישית לעובדים ומציגים בפניהם אלטרנטיבות שונות.

ג. סיכון אבטחת מידע

סיכוני אבטחת מידע מתייחסים לנתונים כספיים בנוגע להשקעות הקופה וזכויות העמיתים וכן למידע בנוגע לפרטים אישיים של עמיתי הקופה. המתפעל של הקופה, אוצר החייל, מכין גיבויים תקופתיים בהתאם לנהלים הקיימים אצלו, הן במערכת ניהול זכויות העמיתים והן במערכת הניהול והמעקב אחר ההשקעות. כמו כן בקופה ואצל המתפעל קיימים נוהלי פעילות לשעת חרום המתייחסים בין השאר לשמירה ושחזור מידע בעת אסון ולאחריו. עובדי המתפעל, חברת הניהול והנהלה עוברים מידי שנה רענון לנהלים אלו.

ד. סיכוני השקעה וסיכונים אחרים

1. סיכוני השקעה

א. סיכון אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון הכרוך בכך שמנפיקים של ני"ע שהקופה מחזיקה בהם ומקבלי אשראי מהקופה לא יעמדו בתשלומי ריבית או קופה או שיפשוטו רגל ועקב כך, יפגעו נכסי הקופה. לצורך ניהול סיכון זה, הקופה מחזיקה בדר"כ בנכסים המדורגים בדירוג גבוה. תוך טיוב מתמיד של תיק הנכסים והגבלת החשיפה לנכסים בעלי סיכון אשראי.

ב. סיכוני שוק

סיכוני שוק קשורים בשחיקת נכסי קופות התגמולים כתוצאה משינויים צפויים במחירי שוק, שעורי הריבית, מחירי ניירות ערך, שער חליפין, שוק העבודה, מצב הפירמות ואינפלציה. הקופה משקיעה בהתאם להערכות סיכונים שמתקיימות בישיבות ועדות השקעה כאשר במסגרתם מתנהל דיון בין השאר על המצב המאקרו כלכלי, מדיניות הריבית בארץ ובחו"ל, השפעת שער החליפין והאינפלציה על חשיפת הקופה להשקעות מנייתיות והשקעות צמודות מט"ח ומדד, מצב שוק העבודה ומצב הפירמות הנבחרות זאת מאחר וקיימת השלכה של רווחיות החברות המשפיעה על מניות הפירמות וכן על היקפי גיוסי ההון של החברות המשפיע על תשואת האג"ח הקונצרני.

קופת גמל הביטחון

ג. סיכון ריבית
סיכון הנובע מהשינויים החלים בריבית בנק ישראל ושינויי הריבית בעולם ומדיניות הקצאת האשראי לפירמות הפרטיות - שינויים אלו משפיעים על שווי הנכסים המשוערכים על פי שיטת השערוך של "השווי ההוגן".
חלק מהשקעות הקופה הינם באגרות חוב והלוואות החשופים לסיכונים ריבית שכן תנודות בשערי הריבית בשוק הכספים עלול להשפיע על שוויים. בנוסף, מחזיקה הקופה איגרות חוב אשר תנאי תשלום הריבית שבהם כפופים לשינויים בשערי הריבית הרלוונטיים.
לשינויים בשער הריבית מעבר לתחום שנקבע בתנאי אגרות החוב יש השלכה על הריבית שתקבל הקופה וכן על הרכב ההשקעות.

ד. סיכונים שינויים בשער החליפין ובאינפלציה
השקעות הקופה נעשות במספר מגזרים עיקריים :
המגזר המנייתי, המגזר הצמוד למדד, המגזר שאינו צמוד ומגזר מטבע החוץ.
מרבית הפעילות במגזר מטבע החוץ נקובה בדולרים והקופה חשופה לשינויים בשער החליפין בארץ ובעולם (שערי הדולר למול המטבעות האחרים) ובאינפלציה. ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בהתאם להערכות שמתקבלות על הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם לנסיבות.

ה. סיכונים פיזור
הקופה בשל אחזקתה בני"ע חשופה לסיכונים פיזור השקעות בין שווקי הארץ לשווקי חו"ל. לצורך צמצום מקצת מסיכון זה הקופה הקטינה את הסיכונים בתיק ההשקעות ע"י פיזור השקעה בשווקים הבין לאומיים.

ו. סיכונים שווי הוגן
החל מאפריל ויולי 2005 גם נכסי האשראי שאינם רשומים למסחר משוערכים בהתאם לשינויים בשוק ההון ופרמיית הסיכון של הנכסים וזאת על פי מודל וריביות שמפרסמת חברה מצטטת שנבחרה לנושא (מ"שערי ריבית").
בהתאם לכך קיים מכשיר מדידה וסמן לצורך בחינת השקעות הקופה וההחלטות המתקבלות לעניין רכישת נכסים לא סחירים.

ז. סיכון נזילות
סיכון נזילות ניתן לפיצול לשני רבדים – סיכון נזילות ברמת הקופה, וסיכון נזילות ברמה מקרו כלכלית.
הסיכון ברובד הראשון נובע מאי ודאות הקופה באשר לסכומי משיכות הכספים על ידי העמיתים. סיכון זה גורם לאי ודאות לגבי היקף החזקת נכסים נזילים על מנת שלא להגיע למצב בו לא יהיה ניתן לבצע תשלומים לעמיתים מושכים או אלו המבקשים להעביר את כספם לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם.

תקנות אגף שוק ההון לקיצור מועדי המשיכה ובקשות העברה של העמיתים מהקופה לקופה אחרת, הגדילו את הצורך בהתמודדות עם סיכון זה. הקופה נאלצת לשמור רמות נזילות גבוהות יחסית כבטחון מאפשרת לביצוע התשלומים וההעברות, כנדרש.

הסיכון ברובד השני נובע מהאפשרות של שינוי טעמי העמיתים בכלל הקופות. מצב אשר יכול לגרום למימוש סכומי כספים גדולים בפרק זמן קצר. דרישה

קופת גמל הביטחון

כזו עלולה לסכן את יציבות שוק ההון והכספים בארץ. לצורך ניהול סיכון הנזילות קרנות ההשתלמות מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים, פיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וניירות ערך סחירים. יש לציין שבשנת 2005 עקב כניסת גורם מצטט ("שערי ריבית") להערכת שוויים של נכסים לא סחירים, למעשה נוצרה אפשרות למסחר גם בנכסים בלתי סחירים על פי המחיר המצוטט.

התמודדות עם סיכון זה נעשה בין השאר באמצעות הערכות היחס הנדרש בין הכספים שהגיעו לבשלות והערכות ההנהלה לגבי היקף המשיכות הצפוי לבין סך הנכסים הסחירים והנזילים בקופה בתוספת ההפקדות הצפויות המהווים את החלק הזמין בכל רגע מנכסי הקופה.

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות שבוצעו ע"י ההנהלה, סבורה ההנהלה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

2. סיכון תפעולי

סיכונים תפעוליים מוגדרים כסיכון להפסד העלול להיגרם כתוצאה מתהליכים פנימיים, אנשים, מערכות ומאירועים חיצוניים. מעצם ההגדרה, תחום זה כולל מגוון רחב של חשיפות ובכללן, טעויות אנוש, מעילות והונאות של עובדים ו/או צדדים שלישיים אחרים וכן אירועים אחרים. החשיפה נובעת בעיקר מתהליכים בתחום ההשקעות, פעילות תפעולית שוטפת ומתחום מערכות המידע ואבטחת המידע. על מנת להקטין ולצמצם את החשיפה הקיימת, הקופה מסתייעת בגופי בקרה שונים, פנימיים וחיצוניים, ברבדיה השונים של הפעילות העסקית וכן קיום ביקורות תקופתיות של הביקורת הפנימית בחברה, בהתאם לתוכניות רב שנתיות אשר אושרו ע"י הדירקטוריון של החברה המנהלת.

החברה המנהלת ביצעה בעבר סקר סיכונים מעילה והונאה בהתאם לדרישת אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון אשר הורחב אף לסיכונים תפעוליים. יישום חוזר "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי" (SOX404) של הגופים המוסדיים מקטין אף הוא את החשיפה הקיימת לתחום סיכונים זה בקופה. במהלך שנה זו, קיימה החברה המנהלת סדנא לתחום הסיכונים התפעוליים לצוות הניהולי לשם הגברת המודעות וההתמודדות עם סוג סיכון זה. בהתאם לתקנות קופות גמל, החברה המנהלת ערכה ביטוח אחריות מקצועית לכיסוי חבותה בשל מעשה או מחדל רשלני כלפי עמיתי הקופה וכן ביטוח לכיסוי מעילה באמון של עובדיה כלפי העמיתים בסכום כולל שלא יפחת מהסכומים המפורטים בתקנה 4 לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995, ובתנאים הקבועים בתקנה האמורה לרבות השתתפות עצמית.

3. סיכון משפטי

הקופה חשופה לתביעות משפטיות מעמיתיה וכן מרשויות החוק בגין אי עמידה בכללים החוק בגין אי עמידה בכללים שנקבעו על פי החוק והתקנות. החברה המנהלת של הקופה מקפידה לפעול ולדווח על פי החוק במועד לרשויות וכן לדווח על פי המתכונת הנדרשת ובמועד הנדרש. החברה המנהלת של הקופה מעמידה לרשות העמיתים מידע על מצב חשבונותיהם ונמצאת איתם בקשר לעדכוני פרטים ומתן שרות אחר, לרבות דיווחים על פי הוראות הדין. לחברה המנהלת של הקופה חשיפה בגין חוק הגנת השכר והיא פועלת, בשיתוף המתפעל, להידוק המעקב והבקרה אחר רציפות הפקדות מעסיקים ועמידתם במועדי ההפקדה על פי התקנות. כנגד החברה המנהלת ו/או הקופה

קופת גמל הביטחון

לא מתנהלים הליכים משפטיים כל שהם, וחברה המנהלת ו/או הקופה אינן מנהלות הליכים משפטיים כלשהם כלפי צד ג'.

יש להוסיף את אחריות הקופה והחברה המנהלת שלה לפעולות שנעשו בעת שהקופה הייתה בבעלות אוצר החייל בע"מ.

לחברה המנהלת ולקופות שבניהולה יועץ משפטי שוטף המסייע להקטנת סיכון זה. בהתאם לתקנות קופות גמל, החברה המנהלת ערכה ביטוח אחריות מקצועית לכיסוי חבותה בשל מעשה או מחדל רשלני כלפי עמיתי הקופה וכן ביטוח לכיסוי מעילה באמון של עובדיה כלפי העמיתים בסכום כולל שלא יפחת מהסכומים המפורטים בתקנה 4 לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995, ובתנאים הקבועים בתקנה האמורה לרבות השתתפות עצמית.

קופת גמל הביטחון

פרק ו'

נושאים אחרים וכן נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב

א. רואה החשבון של הקופה, סומך חייקין ושות" – רואי חשבון, לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

ב. היערכות החברה, ליישום דרישות סעיף 404 של חוק ה-SOX:

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי" מיוני 2009, על גוף מוסדי להיערך לכלול בדוחות השנתיים, החל בדוחות הכספיים המסתיימים ביום 31 בדצמבר 2010, הצהרה הנהלה באשר לאחריותה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בנוסף, תיכלל בדוחות הכספיים באותו מועד, חוות דעת של רואי החשבון המבקרים לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי. נוסח הצהרת ההנהלה וחוות הדעת של רואה החשבון המבקר טרם הופצו על ידי המפקח.

בהתייחס לדוח הכספי השנתי ליום 31 בדצמבר 2009 נדרש לבצע את השלבים הבאים:

1. במועד פרסום הדוח הכספי השנתי ליום 31 בדצמבר 2009 יסיים גוף מוסדי את שלב התיעוד וכן אימות התיעוד, וייתן גילוי בדוח דירקטוריון על עמידתו בהוראות פסקה זו. אימות התיעוד יכלול גם את אימות הבקורות שתועדו.

2. רואה חשבון המבקר של הגוף המוסדי ייתן אישור בדבר עמידתו של הגוף המוסדי בהוראה הנ"ל. במסגרת זו על רואה החשבון המבקר לוודא כי קיים תיעוד לכל התהליכים שנקבעו בקביעת תיחום הפרוייקט (ה-scoping) ובוצע תהליך אימות לתיעוד. רואה החשבון המבקר אינו נדרש לבדוק את איכות התיעוד לצורך מתן אישור זה. אישור רואה החשבון כאמור יישמר במשרדי הגוף המוסדי.

במסגרת לוחות הזמנים שנקבע ליישום החוזר, ביצע הגוף המוסדי עד למועד פרסום הדוח הכספי השנתי ליום 31 בדצמבר 2009 את הפעולות הבאות:

- הגוף המוסדי בחר את מודל הבקרה הפנימית (COSO) לצורך הערכת הבקרה הפנימית. מודל זה מגדיר מהי בקרה פנימית ומספק אמות מידה לפיהן נבחנת האפקטיביות של מערך הבקרה הפנימית.
- הגוף המוסדי בחר יועצים חיצוניים בעלי ניסיון המסייעים והמדריכים אותו בהיערכותו.
- מופו היחידות העסקיות המהותיות וכן החשבונות והתהליכים העסקיים המהותיים לדיווח הכספי ולגילוי נאות, על פי קריטריונים איכותיים וכמותיים בשיתוף היועצים וגורמים אחרים בחברה.
- נבנתה תוכנית עבודה ולוחות זמנים ליישום החוזר.
- נרכשה מערכת ייעודית לניהול ויישום דרישות החוזר.
- התקיימו מפגשי הדרכה עם עובדי החברה הרלוונטיים ליישום ועמידה בדרישות סעיף 404.

- הגוף המוסדי סיים את שלב תיעוד תהליכים, מיפוי הסיכונים והבקורות הפנימיות הקיימות ברמת התהליכים שנבחרו לטיפול במסגרת החוזר וניתוח פערים מול מודל הבקרה (COSO).

קופת גמל הביטחון

- הגוף המוסדי קיים שלב של אימות התייעוד לתהליכים השונים בשיתוף היחידות העסקיות השונות הרלוונטיות לתהליכים. ביצוע שלב זה כלל גם תהליך של איסוף ותייעוד אימות הבקורות המהותיות לתהליכים הנ"ל.
- בהתאם לדרישות החוזר, הגוף המוסדי הציג בפני רואי החשבון המבקר את התייעוד והמסמכים הנלווים לכך, לרבות ביצוע אימות לתייעוד ואימות הבקורות הרלוונטיות, לתהליכים שנקבעו בקביעת התיחום של הפרויקט (ה-scoping). רואי החשבון המבקר מסרו לידי הגוף המוסדי אישור בדבר עמידתו בהוראות החוזר באשר להשלמת התייעוד ואימות התייעוד. אישורים אלה נשמרים בהתאם להוראות החוזר במשרדי הגוף המוסדי.

בשנת 2010 יבצע הגוף המוסדי את הפעילויות הבאות:

- בדיקת אפקטיביות תפעולית לבקורות באמצעות ביצוע בדיקות מדגמיות.
- תיקון ליקויי פערי הבקרה שעשויים להתגלות בעת בדיקת האפקטיביות התפעולית של הבקורות או שהתגלו בעת תיעוד התהליכים השונים.
- הכנת הצהרת ההנהלה על הבקרה הפנימית.
- רואי החשבון המבקר יבצעו ביקורת לשם מתן חוות הדעת מטעמם לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי.
- היערכות לביצוע שלב שני ביישום הוראות החוזר לעניין הדיווחים הכספיים הנגזרים מהדוח הכספי המוגשים למפקח או המפורסמים לציבור וכן לגבי דוח לעמית ומבוטח.

קופת גמל הביטחון

פרק ז'

שונות

תאור נוהל השימוש בזכויות הצבעה של מניות המוחזקות על ידי הקרן

הקופה מינתה את "פועלים סהר בע"מ" ו/או עו"ד זיו ארז לייצגה בכל האסיפות הנוגעות לניירות ערך המוחזקים על ידי הקופה.

הקופה מדווחת לגבי כל האסיפות בהן השתתפו נציגי "פועלים סהר בע"מ" ו/או עו"ד זיו ארז עבודה ואופן ההצבעה. הנתונים מתועדים באתר האינטרנט של הקופה על פי המתכונת שנדרשה על ידי אגף שוק ההון.

אחת לחודש חברי ועדת ההשקעות מדווחים על אופן ההצבעה של הקופה באסיפות הכלליות וכן מועברים לחברי הועדה הניתוחים הכלכליים והמלצות האנליסטים לגבי אופן ההצבעה. מדיניות הקופה כפי שבאה לידי ביטוי בהנחיית "פועלים סהר בע"מ" ו/או עו"ד זיו ארז היא כי יש לעדכן את הקופה מראש לגבי כל עניין העלול לפגוע בזכויות העמיתים וכן יש להתנגד בהצבעה לכל החלטה הדנה בנושא העלול לפגוע בזכויות העמיתים. במצבים בהם "פועלים סהר בע"מ" ו/או עו"ד זיו ארז הם גוף קשור לחברות בהן הם מייצגים את הקרן אזי מתקבלת מהקופה הנחיה מפורשת לגבי אופן ההצבעה הנדרש בשם הקופה.

בשנת 2009 השתתפו מיופי הכוח של החברה המנהלת ב- 159 אסיפות כלליות של חברות בהן היו לקופות שבניהולה אחזקה.

קופת גמל הביטחון

פרק ח' גילוי ל"בקורות ונהלים"

1. הערכת בקורות ונהלים

הנהלת הקופה, בשיתוף המנכ"ל, מנהלת הכספים, המתפעל והאחראי על עריכת הדוחות הכספיים העריכו לתום שנת הדוח את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הקופה. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל, מנהלת הכספים, המתפעל והאחראי על עריכת הדוחות הכספיים הסיקו כי לתום שנת הדוח, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הקרן הנן יעילות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהקופה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

2. בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך השנה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2009 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הקופה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הקופה על הדיווח הכספי.

תאריך

איציק בן שטרית, מנכ"ל

משה טיומקין, יו"ר הדירקטוריון